APXAΙΟΛΟΓΙΚΟ MOYΣΕΙΟ ΦΛΩΡΙΝΑΣ FLORINA ARCHAEOLOGICAL MUSEUM

ΦΛΩΡΙΝΑ / FLORINA

Στο Αρχαιολογικό Μουσείο Φλώρινας, ένα κτήριο της δεκαετίας του 1960 που επισκευάστηκε το 1998, εκτίθενται ευρήματα ανασκαφών και αντικείμενα παραδόσεων που προέρχονται από αρχαιολογικούς χώρους του νομού Φλώρινας και καλύπτουν μια μακριά χρονική περίοδο, από τους νεολιθικούς έως και τους βυζαντινούς χρόνους.

Η έκθεση του ισογείου, που οργανώθηκε το 1998 και εγκαινιάστηκε τον Μάιο του 1999, περιλαμβάνει τρεις βασικές ενότητες. Στην πρώτη, που αναπτύσσεται στην αίθουσα αριστερά της εισόδου, ο επισκέπτης ενημερώνεται για τη γεωμορφολογία και την ιστορία της περιοχής που καλύπτει σήμερα ο νομός Φλώρινας, από την εποχή της εμφάνισης των πρώτων αρχαιολογικών λειψάνων (5800 π.Χ. περίπου) έως το τέλος της ρωμαϊκής εποχής, καθώς και για την έως σήμερα αρχαιολογική έρευνα. Κύριο, ωστόσο, θέμα της εκθεσιακής αυτής ενότητας είναι οι δραστηριότητες του ανθρώπου στην προϊστορική εποχή, με την παρουσίαση ανασκαφικών ευρημάτων και εποπτικού υλικού από τον προϊστορικό οικισμό του Αρμενοχωρίου.

Στις δύο γειτονικές αίθουσες εκτίθενται αντιπροσωπευτικά δείγματα γλυπτικής, κυρίως των ρωμαϊκών χρόνων, από διάφορες περιοχές του νομού Φλώρινας. Ανάγλυφες επιτύμβιες και αναθηματικές στήλες με ποικίλα θέματα (ιππείς, πορτρέτα, νεκρόδειπνο, θεοποιήσεις θνητών), ολόγλυφα έργα και επιγραφές, στο σύνολό τους ελληνικές, που προσφέρουν πλήθος στοιχείων για ονόματα ανθρώπων και πόλεων, θρησκευτικές αντιλήψεις, κοινωνικές συνθήκες και πολιτικές καταστάσεις.

Στην τέταρτη αίθουσα εκτίθεται το ψηφιδωτό που διακοσμούσε το δάπεδο κτηρίου ρωμαϊκών χρόνων από τις Κάτω Κλεινές, που αποκολλήθηκε από τη θέση του και συντηρήθηκε.

Στον πρώτο όροφο του Μουσείου είναι εκτεθειμένα ευρήματα των ελληνιστικών χρόνων (αριστερό τμήμα) και της βυζαντινής εποχής (δεξιά). Τα ευρήματα της ελληνιστικής εποχής (κεραμική, πηλοπλαστική, μεταλλικά αντικείμενα) προέρχονται από τις ανασκαφές αρχαιολογικών χώρων στις Πέτρες Αμυνταίου και στη Φλώρινα (λόφος Αγίου Παντελεήμονα).

Η ελληνιστική πόλη των Πετρών βρίσκεται στο βόρειο άκρο της Εορδαίας. Υπήρξε μια καλά οργανωμένη αγροτοβιοτεχνική πόλη με οικονομική ευμάρεια και υψηλό βιοτικό επίπεδο, που οφείλονταν τόσο στον εύφορο κάμπο της όσο και στη λειτουργία της ως εμπορικού κέντρου πάνω στην Εγνατία οδό. Η πόλη, το πρώτο αστικό κέντρο που συναντούσε κανείς κατά τη διέλευσή του από τη Λυγκηστίδα στην Εορδαία, περικλειόταν από τείχος και το πολεοδομικό της σύστημα ήταν προσαρμοσμένο στη διαμόρφωση του επικλινούς εδάφους. Τα σπίτια, οργανωμένα σε ομάδες τριών-τεσσάρων, ήταν κτισμένα το ένα σε επαφή με το άλλο, σε αλεπάλληλα άνδηρα. Άρτια οργανωμένο σύστημα παροχής νερού κατέληγε σε κρήνες σε διάφορα σημεία της πόλης, όπου λειτουργούσαν εργαστήρια κεραμικής, κοροπλαστικής, μεταλλοτεχνίας και, πιθανότατα, γλυπτικής. Οι δύο κύριες οικοδομικές φάσεις χρονολογούνται στον 3ο και το 2ο αι. π.Χ.

Η ελληνιστική πόλη της Φλώρινας, που βρίσκεται στη βόρεια πλαγιά μιας δασωμένης λοφοσειράς, είναι κτισμένη σε κανονικά οικοδομικά τετράγωνα πάνω στα άνδηρα του λόφου. Σε κάθε τετράγωνο υπήρχαν συνήθως τρία σπίτια που επικοινωνούσαν μεταξύ τους. Είχαν τρεις έως τέσσερις χώρους το καθένα με εστίες, αποθήκες με μεγάλα πιθάρια, εγκαταστάσεις επεξεργασίας διαφόρων προϊόντων και κατεργασίας σιδήρου, όπως αποδεικνύει

ένας μεταλλευτικός κλίβανος, το πλήθος των σιδερένιων εργαλείων και οι μάζες σιδήρου που βρέθηκαν στην ανασκαφή. Η κεραμική που αποκαλύφθηκε στον οικισμό μαρτυρεί στενή σχέση με την Πέλλα, την πρωτεύουσα του μακεδονικού κράτους την εποχή αυτή, ενώ τις εμπορικές σχέσεις με άλλες περιοχές του ελληνικού κόσμου αποδεικνύουν οι ενσφράγιστες λαβές αμφορέων και τα νομίσματα. Η πόλη καταστράφηκε από φωτιά το β΄ μισό του 2ου αι. π.Χ., όμως η αποκάλυψη τοίχων προγενέστερης φάσης και κεραμικής του 4ου αι. π.Χ. βεβαιώνουν ότι στη θέση αυτή υπήρχε παλαιότερη εγκατάσταση των κλασικών χρόνων.

Τα ανασκαφικά ευρήματα των δύο παραπάνω αρχαιολογικών χώρων προσφέρουν πολύτιμες πληροφορίες για την ιδιωτική και δημόσια ζωή των κατοίκων των δύο πόλεων, τη θρησκεία και τις παραγωγικές δραστηριότητες.

Η βυζαντινή εποχή εκπροσωπείται στο Μουσείο Φλώρινας με έκθεση τοιχογραφιών, τμήματα από τέμπλα, βημόθυρα ναών της νησίδας του Αγίου Αχιλλείου Πρεσπών, αλλά και αγγεία και κοσμήματα από ανασκαφές στην ίδια περιοχή.

Η έκθεση των αντικειμένων του Αρχαιολογικού Μουσείου Φλώρινας συνοδεύεται από ενημερωτικό εποπτικό υλικό, που έχει ως στόχο τη διευκόλυνση του επισκέπτη να κατανοήσει τη χρήση και τη λειτουργικότητα των ευρημάτων ως αντικειμένων της καθημερινής ζωής, αλλά και ως πολύτιμων μαρτύρων θεσμών και παραδόσεων, ενταγμένων πάντα μέσα στο ευρύτερο γεωγραφικό και ιστορικό πλαίσιο του ελληνικού χώρου.

The Florina Archaeological Museum, a 1960s building that was repaired in 1998, houses a display of objects yielded by excavations or handed in by the public, which come from archaeological sites in the prefecture of Florina and cover a very long period of time from the Neolithic period to Byzantine times.

The display on the ground floor, which was organised in 1998 and inaugurated in May 1999, contains three basic units. The first of these, in the room to the left of the entrance, provides visitors with information about the geomorphology and history of the region covered by the present prefecture of Florina, from the period of the earliest archaeological finds (ca. 5800 BC) to the end of the Roman period. It is also devoted to the history of archaeological excavation in the region. The main subject of this unit, however, is the activities of humans in the Prehistoric period, presented through finds from the excavation of the Prehistoric settlement at Armenochori and related visual aids.

In the two adjacent rooms are displayed representative examples of sculpture, mainly of the Roman period, from various parts of the prefecture of Florina: relief grave and votive stelai with various subjects (horsemen, portraits, a funeral banquet, deified mortals), sculptures in the round, and inscriptions, all of them Greek, providing a great deal of evidence for the names of persons and cities, religious beliefs, social conditions, and political circumstances.

The fourth room houses the mosaic that adorned the floor of a building of Roman date at Kato Kleines, which has been detached and conserved.

On the first floor of the Museum are displayed finds of the Hellenistic (left) and Byzantine (right) periods. The Hellenistic objects (pottery, clay figurines, metalware) come from the excavation of the archaeological sites at Petres in the area of Amyntaion and Florina (Ayios Panteleimon hill).

The Hellenistic city of Petres lies at the north extreme of Eordaia. It was a well-organised, agricultural and craft-industrial city that enjoyed economic prosperity and a high standard of living, owed both to its fertile plain and to its role as a commercial centre on the Via Egnatia. The city, the first urban centre encountered by travellers proceeding from Lynkestis to Eordaia, was enclosed by a fortification wall and its town plan was accommodated to the sloping terrain. The houses were organised in groups of three or four, built in contact with each other and occupying a series of terraces. An excellent water-supply system ended in fountains placed at various points of the city, in which there were pottery, figurine, metalworking, and probably also sculpture workshops. The two main building phases are dated to the 3rd and 2nd c BC

The Hellenistic city at Florina, which lies on the north side of a wooded range of hills, was built in regular building blocks on the terraces of the hill. In each block there were usually three houses that communicated with each other. Each had three or four rooms, with hearths, storerooms containing large pithoi, facilities for processing a variety of products and for ironworking, as is evident from a metal kiln, the large number of iron tools, and the lumps of iron found in the excavation. The pottery discovered in the settlement attests to close relations with Pella, the capital of the Macedonian kingdom at this period, while commercial relations with other areas of the

Greek world are revealed by the stamped amphora handles and coins. The city was destroyed by fire in the second half of the 2nd c. BC, but the discovery of walls of an earlier phase and of pottery dating from the 4th c. BC confirm that there was an earlier installation of Classical date on this site.

The finds yielded by the excavation of the two above sites provide valuable evidence for the private and public life of the inhabitants of the two cities, for religion, and for productive activities.

The Byzantine period is represented in the Florina Museum by an exhibition of wall-paintings, parts of iconostases, sanctuary doors from churches on the island of Ayios Achilleios, Prespa, and vases and jewellery from excavations in the same area.

The artefacts on display in the Florina Archaeological Museum are accompanied by visual aids, the objective of which is to help visitors to understand the use and function of the finds as objects of everyday life. They are also valuable testimony to institutions and traditions set in the broader geographical and historical context of Greece.

- Ι. Προϊστορία Ιστορικά στοιχεία
- 2. Ανάγλυφες στήλες
- 3. Ολόγλυφα έργα Επιγραφές
- 4. Θέση ψηφιδωτού
- 5. Προθήκες
- 6. Προθάλαμος
- 7. Πωλητήριο

- I. Prehistory Historical events
- 2. Relief stelai
- 3. Sculptures in the round Inscriptions
- 4. Position of mosaic
- 5. Showcases
- 6. Vestibule
- 7. Shop

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

FLORINA ARCHAEOLOGICAL MUSEL IM

ΦΛΟΡΙΝΑ / FI ORINA

T: 23850 28206

KEIMENA: MAPIA AIAIMITAKH-AKAMATH ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΤΑΠ, ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ

TEXT: MARIA LILIMBAKI-AKAMATI GENERAL SUPERVISION: ARF, PUBLICATIONS DEPARTMENT

ΜΝΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

e-Ticketing system

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ HELLENIC REPUBLIC

Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού Ministry of Culture and Sports

Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων Archaeological Resources Fund

www.tap.gr